

РОЗВИТОК ФЕМІНІСТИЧНОГО РУХУ В УКРАЇНІ. ДУМКИ СУЧАСНИХ ЖІНОК ПРО ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ.

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено питання фемінізму, його місце в Україні, соціумі. Висвітлено думки сучасних жінок, журналісток, письменниць про гендерну рівність..

Ключові слова: фемінізм, соціум, стереотипи, культура.

Abstract

The issue of feminism, its place in Ukraine, society, has been investigated. Opinions of modern women, journalists, writers on gender equality of the present.

Keywords: feminism, society, stereotypes, culture.

Вступ

Сьогодні виникає багато запитань щодо поняття гендерної рівності. Чому жінки прагнуть фемінізму. Чи потрібна гендерна рівність. Тому, метою статті є поглибити розуміння питання про гендерну рівність; дослідити історію жіночого руху в Україні, розуміння фемінізму сучасними українськими митцями.

Результат дослідження

Фемінізм - це політичний рух, пов'язаний з боротьбою жінок за рівноправність, мета якого досягти політичної, економічної, культурної, особистої та соціальної рівності жінок та чоловіків, тобто гендерної рівності[1].

Перші жіночі організації на українських землях почали з'являтися у другій половині ХІХ ст., як суспільні рухи, в тому числі й рух проти дискримінації щодо жінок, рух за переосмислення усталених – патріархальних – понять про роль статі в суспільстві. Якщо в Європі та Америці боротьба за розширення й політичних прав жінок привело до відокремлення ідеології фемінізму від ідеології соціалізму, то в Україні до 1990 –х років через відсутність суверенної держави жіночий рух розвивався в межах боротьби за соціальні та національні права. Він не був орієнтований як це притаманно фемінізмові на глибинну феміністичну перебудову всіх суспільних відносин й лише сьогодні українські жіночі організації роблять значні кроки в розвитку гендерних студій[2].

Дослідниця-феміністка Оксана Кісь вважає, що боротися зі стереотипами потрібно змалечку, важливо показати дитині різні вектори розвитку і самореалізації, розширити спектр соціальних ролей для жінок. Тобто окрім ляльок дівчинка має право сама обрати з поміж інших іграшок, ігор та розваг чим їй бавитись та займатись. Це вже змалечку допоможе їй більше пізнати та розкрити себе, обрати улюблене заняття та хобі. Також Оксана Кісь говорить, що війна в Україні забрала гендерну ширму. Зараз як чоловіки, так і жінки на фронті, захищають рідну землю, тримають автомат в руках, хоча у минулі часи це було недопустимо, жінка повинна була тільки доглядати дім та дітей, чекати чоловіка з війни. Сьогодні багато жінок отримують ті професії, до яких раніше мали доступ лише чоловіки. Тобто, можна зробити з цього висновок, що на даний час статеві відмінності не обмежують доступ жінок до відповідних статусів. [3]

Тамара Марценюк, письменниця, вважає, що чоловіки бояться фемінізму, бо не хочуть втрачати свої привілеї. Фемінізм це прогрес, тому що жінки мають можливість отримувати вищу освіту, мати право на майно, виборче право, займатись вільно самореалізацією і їм ніхто в цьому не завадить. Попри це все на даний час дуже мало жінок-політиків. Є багато причин на це: економічна залежність від чоловіків, нерівноцінний розподіл сімейних обов'язків, чоловіки не підтримують жінок в політиці, не розуміють проблеми представлення жінок у владі, вплив стереотипу «політика — чоловіча справа». Розуміючи ці причини, самі жінки можуть не завжди мати готовність і сміливість йти у «велику політику».

Відома сучасна, українська письменниця та журналістка Ірена Карпа також визначає себе феміністкою. В Ірени у дитинстві щодня було все досить звично: «мама весь день на роботі, ввечері з дітьми вчила уроки, готувала їсти, прибирала дім, а тато приходив не зовсім тверезий і після кількох безпідставних звинувачень переходив до дії в іншій ваговій категорії. Тому, ще маленькою Ірена визначилась, що ніколи не буде «терпилою». Тоді її визначали не такою, як всі дівчата, бо вона гралася з хлопчиками, не любила бавити дітей. Пізніше все зрозуміла в університеті, що вона ніяка не «дівчинка-хлопчик», а просто любить свободу, і для неї вже не було шаблонів, які їй раніше нав'язали, чим займатись дівчатам, а що для хлопців. Ірена робила, те, що подобалося їй. Ірена Карпа пояснює, що її фемінізм - це свобода, бо жінка сама має право вирішувати носити їй підбори чи кросівки, народжувати дітей чи віддати себе усю на побудову успішної кар'єри [5].

В Україні ще замало жінок бореться за гендерну рівність. Де кому не вистачає сміливості, а хтось просто живе за девізом: «Моя хата скраю-нічого не знаю». Мала частка участі жінок у політичних та суспільних процесах, на високих посадах, а патріархальна культура та патріархальні стереотипи являються прикладами нерівності між жінками та чоловіками. Державні реформи також не враховують нові пріоритети, пов'язані з гендерною рівністю. Наприклад: частка жінок у Парламенті складає 12,1 %, у Кабінеті Міністрів – 12,5%, на вищих державних рівнях – 16,7%. Частка жінок серед військовослужбовців складає 8,5%, серед офіцерів – 5,3% та серед солдатів та сержантів – 9,4%. Гендерний розрив в оплаті праці складав 25% у 2016 році, 21% в 2017 році та досяг 40% у деяких економічних сферах у 2018р. 90,6% тих, хто пережили звалтування, та 73,5%, тих, хто пережили домашнє насилля – жінки [6].

Висновки

Таким чином, гендерна освіченість є важливою для самореалізації особистості. А метою гендерного підходу, в тому числі й у вищій школі, є реконструкція традиційних культурних обмежень розвитку потенціалу особистості в залежності від статі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Фемінізм [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Фемінізм>.
2. Енциклопедія історії України: В 5 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наук. Думка, 2005. С.160-162.
3. "Жінки часто мають алергію на фемінізм" [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://zaxid.net/zhinki_chasto_mayut_alergiyu_na_feminizm_n1370972
4. Тамара Марценюк «ЧОЛОВІКИ БОЯТЬСЯ ФЕМІНІЗМУ, БО НЕ ХОЧУТЬ ВТРАЧАТИ СВОЇ ПРИВІЛЕЇ» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://komorabooks.com/tamara-martsenyuk-choloviky-boyatsya-feminizmu-bo-ne-hochut-vtrachaty-svoyi-pryvileyi/>
5. Ірена Карпа «Що таке фемінізм і з чим його їдять на Заході й у нас» [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/04/5/236412/>
6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

Гавура Каріна Володимирівна – студентка групи МВКД-186, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: karinaahawura@gmail.com

Науковий керівник: *Зінко Олена Василівна* – кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net

Gavura Karina – student of UB-15b group, faculty of management and informational security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: karinaahawura@gmail.com

Supervisor: *Zinko Elena* - Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net